

ELŐFIZETÉS:
 jul.-sep. . . 1 ft. 50 kr.
 fél évre . . . 3 „ — „
 A lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények a szerkesztő-tulajdonosnak küldendők.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésénél olcsóbb. Nyilttér sora 12 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések VOLF JOZSEF kereskedése, BITTERMANN NANDOR nyomdája és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28.**-án

Egyes szám ára **15** kr.

FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY, FELSÉGES CSÁSZÁRNÉ ÉS KIRÁLYNÉ, LEGKEGYELMESEBB URUNK ÉS ASSZONYUNK!

Egy negyedszázad, majdnem egy emberkor merült el a mulandóság tengerében azóta, midőn Felséged követve szíve hajlamát, s engedve a jogara alatt élő népek hő kíváncsnak öröme és bújá osztályosává tette azon angyali lényt, kit mi fenkölt kebellet Királyasszonyunknak nevezve, a szó legszorosabb értelmében magunkénak vallunk.

Huszonöt évvel ezelőtt, nemzetiségünk megpróbáltatása korszakában reményteljes kebellet üdvözöltük a fejedelmi tény, mely Felségednek egy szerető szívet, nekünk pedig egy ép oly szerető anyát ígért adni.

Élénk örömmel s hálatelt szívvel constatáljuk ma, hogy a lefolyt 25 év várakozásunkon felül betöltötte a keblünkben táplált hazafias reményeket. Mert a megmásíthatatlan tények hatalma meggyőzött bennünket arról, hogy legkegyelmesebb Királyasszonyunk legnemesebb és legmagasztosabb hivatásának teljes tudatában, a Felséged és Fenséges gyermekei irányában tartozó köteles szeretet mellett, a leggyöngédebb anyai gondoskodással vesz részt — népei boldogítására — az uralkodói terhes gondokban is.

Legkegyelmesebb Urunk, és legkegyelmesebb Asszonyunk!

Folyó hó 24-én lesz negyedszázados örömnépe Felségtek legboldogabb egybekelésének. — Birodalomszerte a legélénkebb és legbensőbb mozgalom uralkodik, méltóan megülni a közös ünnepet. A társadalom minden osztálya, az ország zászlós uraitól le az utolsó koldusig siet Felségtek dicső trónjának zsámolyához bemutatni hódolatteljes ragaszkodásáról és jobbagyi köteles hűségéről tanuságot tévő szerencsekívánatait.

Mi, Bács-Bodrog megye közönsége, mint a szent korona egyik tagja, szívünk legmélyéből osztva a közös örömezületet, szinte sietünk ez alkalomból Felségtek dicsőség koszorúza trónjánál lerakni jobbagyi hűségünk önkéntes és legmelegebb szerencseüdv kívánalmait, egész áhitattal kérve a Mindenhatónak kegyelmét legalkotmányosabb érzelmű Felséges Királyunk és Felséges Királyasszonyunkra, valamint nagyreményű gyermekeire, hogy boldogan és dicsőségesen, alattvalóik javára és boldogítására, az emberi életkor legvégső határáig éljenek.

Ezen érzelmekkel, és változhatlan jobbagyi hűséggel maradtunk

Zombor szabad királyi városában 1879. évi ápril havának 1-jén tartott rendes évnegyedes közgyűlésünkben

Legkegyelmesebb Urunk és Asszonyunknak legalázatosabb szolgálói és hívei

Bács-Bodrog megye közönsége nevében:

Sándor Béla s. k.

alispán.

Zombor, 1879. április 13.

Elvitázhatatlan tény az, hogy a zene a jelenkor *uralkodó művészete*. Általános elterjedtségénél fogva nevelési rendszerünknek egyik fő-, és kiegészítő részét képezi elannyira, hogy mai napság már egész bátran állíthatjuk, miszerint zeneművelés, vagy zenekedvelés nélkül *nincs igazi műveltség*. — A zene az, mely az emberi lelket nemesíti, mely annak legtitkosabb húrjait érinti s hozza rezgésbe; mely felemel az élet köznapai légköréből, s oly régiókba ragad, hol a lélek kibontakozva az öt gátló kötelékekből, isteni hivatásának áldozhat nemes érzelmekben. — Hát még az egyházi zene! az egyházi dal! melyben az élet legrejtélyesb varázsa ömledez fel a felzaklatott emberi szívből az ajkakra!! — Hol talál a hullámzó kebel elég gyengéd és nyomatékos szavakat azon gyönyörteljes érzelem méltó kifejezésére, mely bennünket mint egy égi balsam testileg úgy, mint lelkileg felüdít!? — Ezen mennyei zene az, mely meghódította a földkerekségnek minden művelt nemzetét, meghódította nem véres nyomokon járva, mint az országokat foglaló, népeket leverő harci bajnokok: hanem az erkölcs-szelídítő és kedély-derítő műzsák virágos útjait követve, — meghódította nem az ellenséges ellenszegülésben levő népeket, hanem a magát önkényt megadó, szívesen hódoló művelt világ minden férfiát és asszonyát. E zene által megszólal a néma, a beteg meggyógyul, az aggság megifjúl; — eloszlatjuk a fellegeket s felemelkedünk az Úrhoz, mert az egyházi zene a szó leggyönyörűbb értelmében — *imádság*.

Nem csoda azért, ha az egész művelt Európában mindenütt oly nagy szorgalommal és áldozatkészséggel ápolják az egyházi zenét, s e titokteljes rugónak volt köszönhető, hogy a zombori kath. egyházban is emberemlékezet óta fenntartatott egy állandó zenekar, mely a nagyobb ünnepélyek alkalmával az egyházi műzenével emelte az ajtatosságot és tette nagyszerűvé, magasztossá az isteni tiszteletet.

Közel két évtized előtt azonban egyházi hitközségünk kebelében megindult egy mozgalom, mely az Úrnak egy második szent csarnokot óhajtott emelni. — Nem szándokunk itt szólni ezen eszme helyes, vagy célszerűtlen voltáról; csupán csak azt akarjuk megemlíteni, hogy az egyházi képviselő egy szerencsétlen reggelen azon soha eléggé nem roszalható határozatot emelte érvényre, mely szerint az egyházi zenekart elbocsátotta, s az ekként évenként megtakarított összeget az új templom felépítésének céljaira ajánlotta fel. Ez idő óta aztán — sajnos — egyházunk karzatán elnémult az egyházi műzene.

Kimondhatatlanul jól esett azért sívár kedélyünknek, midőn a mai szent ünnepen Diabelli es-dur miséjét hallottuk előadatni nagy szabatossággal és harmonicus összhangban. — Auth Béla karnagy úrnak kezdeményezése folytán városunk néhány buzgó úrhölgye,

a helybeli casinói dalárda nagy tiszteletre méltó tagjai, és Herczenberger Sándor derék zenekara szövetkezett e célból, hogy a főtiszt. Fejér Gyula apát-plébános úr által nagy díszszel és teljes segédlet mellett tartott fényes isteni tiszteletet magasztosabbá és lélekemelővé tegye. — Meghatóan gyönyörű volt azon duetto, melyet *Fejér Eulália* k. a. és *Dalmayné* úrnő „Graduale” alatt énekelték; — szépen sikerült az „Offertorium” is, melyet *Tamássy Fanni* úrnő orgonakiséréte mellett *Dalmayné-Takács Klementin*, *Fejér Eulália*, *Tárczay Jozefin*, *Trischler Emma*, és *Vojnics Izabella* úrhölgyek adtak elő, s a melyben főleg az utóbbinak meglepően szép alt-hangja tűnt ki; — valamint *Dalmayné* és *Goeser Vítus* „Benedictus” kettőse is oly kellemes érzettel töltötte be lelkünket, hogy önkénytelenül is ismételtetni óhajtottuk volna. — De a dalárda tagjai és a zenekar is kifogástalanul töltötték be nemes feladatukat, úgy hogy e bűvös zene, e bájos dal hangjaira feldobogott a keresztény szív, s elmerülve beleolvadt a Teremtő dicsőítésébe, áldván az isteni gondviselést, hogy ismét megérvünk engedte azon időt, midőn az egyházi műzene annyi évek után újra megszólalt templomunk szentelt falai között.

Csupán köteles hódolatunknak adunk akkor méltó kifejezést, midőn a nyilvánosság terén mondunk meleg hálát a szíves közreműködésért. Viszhangozzanak szívből és lélekből mindazon szent gondolatok és érzelmek, melyek a zeneköltő lelkében megfogamzottak, és melyeket a fenntisztelt műkedvelő urak és úrhölgyek gyönyörű előadásukban lelkünk szeméi elé állítottak. S teljesüljön az, amit a költő mond:

„Zengjen még sokáig a dal ajkairól!”

Dicsőítsék az Urat ezután is — többször érzelmdús énekük és lélekemelő zenéjükkel, hogy rezenjenek fel nehéz álmukból mindazok, kik gyászos okozói valának azon sajnálatos körülménynek, mely az egyházi zenét száműzte chorusunkról. Ocsúdjának fel valahára egyházi ügyeinket vezető uraink, és ismerjék el, hogy az egyházi zene nyugodt komolyságú műzsája visszaköveteli magának azon piedestált, melyről oly megbocsáthatlan könnyelműséggel és az egész zombori hitközséget mélyen megalázó — hogy ne mondjuk, durván megbélyegző módon jogtalanul letaszított. — Szeretjük hinni, hogy vezérférfaink valahára megfogják érteni a mai művelt kor intő szózatát, s nem fognak soká késni az állandó egyházi műzenének újból való meghonosításával.

Úgy halljuk, hogy a fenntisztelt urak és úrhölgyek Diabelli miséjét f. hó 24-én, — a felséges királyi pár ezüst menyegzőjének ünnepélye alkalmából reggeli 9 órakor tartandó isteni tiszteleten ismételni fogják, mire Zombor városának művelt lélkü közönségét ezenel sietünk figyelmessé tenni.

A bács-bodrogi méhészegylet tisztelt tagjaihoz.

A bács-bodrogi méhészegylet igazgatóságához Ada mv. képviselő-testületétől azon barátságos meghívás menesztetett, miszerint egyletünk a legközelebbi közgyűlését Adán tartaná meg, s ha ezen óhajának elég tétetnék, az egyletnek ezáltal okozott költségei fedezéséhez 50 o. é. forintot szavazott.

Miután egy ily áldozatkész község igazán megérdemli, hogy kívánságának a lehető legnagyobb mértékben elég tétessék, azért az egyleti igazgatóság már most a közel és távollevő méhész és méhbarátokat tisztelettel meghívja, illetőleg köztudomásra juttatja, hogy az idei nagygyűlést s a vele egybekötött közhasznú kiállítását Adán (a Tisza mellett) tartandja, egyúttal kérve a nagy közönséget minél nagyobb részvételre. Különben is meglehetünk győződve, hogy egy ily loyális községben bizonyosan mint szívesen látott vendégek barátságosan fogadtatunk.

Az egylet igazgatósága, a helyi bizottsággal egyetértve, mindent elfog követni, hogy a VI-ik nagygyűlést az előbbiekhöz méltóvá tegye. Hogy ez nekünk sikerülend, erről meg vagyunk győződve, ha megyénk minden méhésze filléreivel hozzájárul. Nem lehet ez egynek műve, csak egyesült erővel művelhetünk nagyot.

Értekezletek s netaláni indítványok minél előbb az egylet igazgatóságához kéretnek bejelentetni, hogy a „Tárgysorozatot“ minél előbb köztudomásra hozzassuk.

Filipova, 1879. aprilis hóban.

Turnovsky Sándor
egyleti vezető.

T Á R G A.

BENNÓ, A HOLDKIRÁLY.

Hideg decemberi éj volt. Vastag hóréteg borította a régi várost, a közellező hegyet és völgyet, a rétet és mezőt, az erdőt és ligetet, szóval az egész természet téli köntöst öltött s ezen általános fehérségből a monostor ódon, csonka tornya mint fekete kísértet magaslott ki. Sötét felhők kergelöztek a léghen, a szél pedig úgy ordított, mint a kölykeiktől megfosztott nőoroszlán; magas barázdákat vont a síma hótakarón s a felkavart havat torony magasságra sodorta; majd meg rést keresett ajtón, ablakon, hogy kínos nyöszörgésével a csendesen alvókat édes álmaikból felriassza.

Sehol egy élő lény, sehol csak egy eb is, mindenki fedél alatt van, hisz' még a varjúk is a csonka toronyba menekültek a dermesztő hideg elől. Csak ő rajta, Bennón, nem könyörült senki, csak az ő számára nem volt a városban még egy szalmazsúp sem, hova fejét lehajthatta volna. És ő, a holdkirály, miként a vidék rögeszméje után elnevezte, nem könyör-

Irodalom.

K. — A napokban megjelent Keletérinek „Gyakorlati Hitelemzések a r. kath. népiskolák I. osztályában“ című esinos műve.

Keletéri azon szerencsések közé tartozik, kiknek vállalatai rendszeresen sikerülnek. Már mint felsőbb tanintézetű növendék különös kedvét lelte az irodalomban, magát e téren folyton képezte s ritka szorgalommal fordította két társával König Arthurnak „Természeti érvek Isten létéről“ című német művét. Később, tanulmányait bevégezve, nagy élvezetet szerzett s szerez folyton a magyar olvasó közönségnek gyakori cikkeivel; legújabbban pedig egy önálló jeles munkával gazdagította a kath. egyházirodalmat.

Műve annál inkább becses, mert a nmélt. püspöki kar által 1877-ben kiadott szabályrendeletek, illetőleg tanterv értelmében levén készítve e nemben eddig első s egyedüli egyházirodalmunkban; de másrészt nagybecsű főleg azért, mert hitelemzése az I. osztály, tehát kezdő gyermekek számára vannak készítve, a kiket pedig bármire is, de főleg elvont fogalmak s igazságokra tanítani, a kikhez a magyarzatban leereszkedni, a kik által a tanító- vagy hitelemzőnek önmagát megértetni vajmi nehéz; — miként erről a nevelők, oktatók leginkább szólhatnak, kik e téren naponta elég keserű tapasztalatokat szereznek maguknak.

Szerzőnek sikerült e leereszkedő modort művében eltalálni s így műve kitűnő útmutató azoknak, kik 6—7 éves gyermekek hittanításával vesződnek. Ezen-

gött senkinek, nem panaszkodott a kegyetlen idő dacára és nem zavarta senki álmát, hanem ott kucorgott az ódon monostor rozzant főajtájánál rongyosan, fedetlen fővel és oly némán, mint a templomnak az idők viszontagságai alatt roskadozó fala. Csak akkor mozdult meg, mikor a szél erősebben üvöltött; ilyenkor is legfeljebb elnyűtt köpenye foszlányait vontta összebb, avagy hosszú, hófehér szakálláról egy-egy jégesapot oldott le. Nem szánta meg senki, s ő nem is szorult senki szánalmára, hisz ő király — a hold királya volt.

De ne higyjétek, hogy a szív, mely némán türte a sors kegyetlen csapásait, nem érezte a fájdalmat; a sirocco, mely elzúgott feje felett, csak az ész világát oltá el, de nem szüntette meg a mardosó kínokat. Bennó is szenvedett; kebeléből olykor-olykor nehéz sóhajok törtek elő, bágyadt pilláira pedig egy köny lopódzott. Végre megszólalt:

„Jer keblemre édes Elvirám — szóló síri, alig hallható hangon — hallod? — szívem nagyon dobog . . . Te itt vagy! . . . ah! . . . szeretsz . . . tudom . . . én is . . . Csak türelem! . . .“

Minden egyes mondatot örült, idegrázó kacagás követett.

A toronyóra éjfél ütött; a szél lecsendesedett, a felhők oszladozni kezdtek s foszlányaik közül a hold

kivül az egyes főbb hitigazságokat, melyeket igen sikerülten választott ki az egész hittanból, nemcsak kellő világosságban állítja a gyermekek elé, hanem gyakorlati példák, hasonlatok helyes beszövése által igen érdekessé teszi előadásait, melyeket első s második félévben is 30—30 órára szabott (hetenkint két órát számítva a hitelemzőnek) s az előadandó tananyagot minden egyes órára önmaga jelöli ki, amit azonban, miként ezt szerző mondja, szabadon bővíthet vagy rövidíthet a hitelemző a helyi körülményekhez képest.

Röviden szólva, a mű szerzőnek díszére válik s nagy szolgálatot tett vele a hitoktatás terén; miért is felettebb kívánatos, hogy azt fiatal, kezdő hitelemzők, növendékpapok, tanítók, nevelők, sőt azon szülők is kik maguk is szeretik gyermekeiket a vallás- és hitben oktatni, minél szélesebb körben megismervén maguknak megszerezze.

A mű bolti ára 1 frt 40 kr. s Keletérinél Báján, Bács megye (állami képezdében) kapható.

Szerző a tiszta jövedelmet nemeskeblűen egyes szegedi árvízkarosultak javára fordítja.

R. Uj politikai napilap jelenik meg „Uj Pesti Napló“ címmel. Az „Uj Pesti Napló“ a kisebb napilapok alakjában jelenik meg, de közölni fog mindent, ami a magyar olvasóközönséget érdekelheti s közölni fogja mindezt gyorsan, hiven és a tárgy érdekességéhez képest kimerítő részletességgel. Az „Uj Pesti Napló“ szerkesztője Pap Gyula. Az „Uj Pesti Napló“ a kisebb napilapok alakjában naponként egy iven, a szükséghez

képest mellékletekkel fog megjelenni. Megindul ápril 25-től kezdve s előfizetési ára a fővárosban házhoz hordva, a vidékre postán küldve: Egy hónapra 1 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Félévre 5 frt. Ezen év végig 8 frt az előfizetés napjától kezdve. Rendes havi melléklete: „A budapesti vendéglősök és szálloda-tulajdonosok közlönye“ című havilap, mely havonként egy félynyi terjedelemben fog megjelenni. Ugyiszinte rendes havi melléklete „A budapesti kávéslapja“. E lapokat csak a „Budapesti vendéglősök és szálloda-tulajdonosok egyletének“, illetőleg a „Budapesti kávéslap-ársulat“ tagjai kapják ingyen mellékletül. A vidéki és külföldi előfizetők a következő áron rendelhetik meg a napilap mellett: Negyedévre 1 frt. Félévre 2 frt. A művelt magyar olvasóközönség szives pártolását kérve, tisztelettel figyelmeztetjük, hogy lapunk címét pontosan sziveskedjék kiírni s a megrendeléseket, illetőleg előfizetési pénzeket az alábbi cím alatt méltóztassák beküldeni: Az „Uj Pesti Napló“ kiadóhivatala. Budapest, Országut, Huszárház.

Zombor sz. kir. városa által kibocsájtott gyűjtő-íveken a szegedi vízkárosultak részére adakoztak:

Virter Károly és Falcione Lőrincz íven: Virter Károly 5 frt, Jerassovits János 5 frt, Vujevits Zakár 10 frt, Husvéth István 5 frt, Masi-revits Lyubomir 3 frt, Markovits Marina 2 frt, Gart-

méla képe tünt elő. Bágyadt fénye az ódon monostorra esett s megvilágítja a vén Bennó arcát is. Rendetlen vonásai búskomorságot tükröztek vissza, a magas homlokán vont barázdák pedig egy izgalmas multra engedtek következtetni. Amint a hold képét megpillantotta, az örömtől reszkető hangon és szánalmas lelkesedéssel folytatta monologját.

„Nézd, ott van az én országom . . . ott nincs tél, ott nem lesz többé hideg . . . s az emberek nem oly gonoszak, mint itt . . . Ne félj, ott nem rabol el senki tőlem, mert ott uralkodó vagyok . . . Boldogok leszünk, igen Elvira, boldogok igazán . . . ott nem harcolnak az emberek, mert ott szabadság van . . . Jer közelébb . . . Te fázol . . . Jaj, de hideg a csókok . . . Még csak azt a gonoszt ölöm meg s azután megyünk . . . Elvira! te utálsz a vért, ne félj, nem lesz véres a kezem . . . Jer . . . Szeretlek . . . enyém vagy . . . örökké! . . .“

S azután elhallgatott, nem kacagott tovább, me-reven tekintett a holdba, oda szegezte révedező szemét, a hol „nincs tél,“ hol „az emberek nem oly gonoszak,“ hol „boldog lesz Elvirájával!“

Szegény Bennó! Huszonöt éve biztatja így magát, de sohaannyi valószínűséggel, mint ma. A hideg irtóztató; tagjai megmerevültek, szemeiből lassanként

kihál a tűz, mint az elalvó mécs világa; szemgolyói a fáradt pillák mögé bújnak, mignem azok örökké lezárdtak.

Reggel aztán az egyházi ott találta az öreg Bennót a templom ajtóban — halva. Fagyos újjai között egy ezüst szelencét tartott. Ez volt egyedüli kincse, melytől még legnagyobb nyomorában sem tudott megválni, mert ebben őrizte eltűnt boldogságának romjait.

Közönynyel hallgatta végig mindenki e hírt s még azok is, kiket a bolond holdkirály rögeszméje mulattatott, csak annyit jegyeztek meg szívtelen egykedvűséggel, hogy „nagy hideg lehetett.“ Nem örült és nem sajnálkozott senki; hisz' elég öreg volt, megért már a halálra.

Tetemeit beszentelte egy szerzetes s aztán felkapta a négy, korhadt deszkaszázból összeábdált koporsót két koldus és kivitte a temetőbe. Senki sem csatlakozott a gyászmenethez egy sovány, gazdátlan kuvaszon kívül, a kivel Bennó együtt szokta volt elköltetni azt, a mit az emberek könyörülete nyújtott neki. Ez a hű pára lekonyult fővel ballagott a koporsó után és hála fejében elkísérte jóltevőjét a temető árkig. Itt vajt a két koldus a fagyos földbe egy mély gödröt és lebocsájtották a testet oda, a hol „nincs tél,“ a hol „az emberek nem harcolnak“ — az anya földbe.

ner Ferencz 5 frt, Bikár Lázár 1 frt, Jancsovits Szofia 50 kr, Berényi Antonia 40 kr, Ambrozovits Emilia 3 frt, Stadler 50 kr, Bezeredy Izabella 5 frt, Goldfahn Alex. 3 frt, Spitzer B. 3 frt, Vukicsevits és társai 1 frt, Jovanovits Arsza 1 frt, Raichl Johann 1 frt, Holländer 1 frt, Weidinger 1 frt, Löwy 1 frt, Reitzer 50 kr, Klein Eduard 1 frt, Gross 1 frt, Stanimirovits Pál 1 frt, Jagerovits Szvetozar 1 frt, Sztojkovits Zahar G. 1 frt, Perlesz Amalia 1 frt, Koszanits C. 5 frt, Spitzer J. 1 frt, Markovits 5 frt, Schliesser 1 frt, Roheim N. 3 frt, Theodorovits Száva 50 kr, Barthal József 10 frt, Mráva András 50 kr, Müller Nándor 2 frt, Liebhardt Ludwig 2 frt, Heindl-hoffer R. 5 frt, Müller Wilhelm 1 frt, Kranicz János 40 kr, Harpf Josef 2 frt, Szabadka 1 frt, Marschal Lujza 1 frt, Frey I. 3 frt, Gruits Perszida 50 kr, Melcher Franz 1 frt, Eibach Emerich 3 frt, Toth 1 frt, N. N. 20 kr, Erczl Balázs 1 frt, Kaufmann S. 3 frt, Scherer 1 frt, Reichert József 1 frt, Tápay Ágoston 50 kr, Polzovits Áron 3 frt, Hadzits Theodor 1 frt, Hadzits Klara 2 frt, N. N. 50 kr, Triessler Anna 5 frt, Riedl Pál 3 frt, Ráth Alajos 2 frt, Reitter Nándor 5 frt, Dr. Spitzer Mór 10 frt, Weidinger A. S. 5 frt, Stein Márk 10 frt, Etterich 1 frt, Gass 1 frt, Löbl Lipót 50 kr, Weisz Alexander 5 frt, Stebler József 1 frt, Gallé Emil 5 frt, Bikár Simon 10 frt, Lusztig 1 frt, Milankovits M. Johann 50 kr, Alföldy Gedeon 5 frt, Falczione Lőrincz 5 frt, Koczik Pál 5 frt. Összesen 206 frt.

Veszelinovits Péter és Millasevits János ivén: Fejér Gyula 20 frt, Vasznér Lipót 5 frt, Purman Alajos 1 frt, Zsivanovits Samu 2 frt, Mihajlovits Lázár 1 frt, Kaufmann S. 2 frt, Gallé Emil 2 frt, Auer Ferencz 5 frt, Popits István 10 frt, Jankovits Anton 5 frt, Grünwald Ig. 2 frt, Jónász Karl

1 frt, Merstetter Ferdinand 2 frt, Jerkovits Milan 1 frt, Suckfüll Nikolaus 1 frt, Bayer M. 3 frt, Nikolits Sztéfan 2 frt, Cselikovits J. 3 frt, Joanovits Száva 2 frt, Koch József 1 frt, Herche Albert 2 frt, Gruits Dasa 2 frt, Gergurov Jasa 1 frt, Jankovits Alex. 1 frt, Markovits 1 frt, Karakasevits M. 1 frt, Bunyi Károly 5 frt, N. N. 5 frt, Bikár Péter 2 frt, Leovits Gedeon 5 frt, Lalosevits Jasa 2 frt, Petrovits 1 frt, Hameder Károly 10 frt, Dr. Vujits János 3 frt, Veszelinovits P. 2 frt, Millasevits János 5 frt, 103 kilo búzáért 6 frt 70 kr, Összesen 125 frt 70 kr.

Schäffner József és Bittermann Nándor ivén: Schäffner József 50 frt, Bittermann Nándor 5 frt, Schäffner Károly 20 frt, Korits Eszter 10 frt, Mayer Ig. 2 frt, Zimmermann Julius 2 frt, Brandt Paul 2 frt, Franczl Mórincz 2 frt, Vojnitsné 2 frt, Bosehnyák Joz. 60 kr, Viemann Johann 50 kr, Ugyr Mihály 1 frt 50 kr, özv. Gordosné 1 zsák búzát, Umstätter István 2 frt, Ludvig József 40 kr, Németh István 1 frt, Andráska Alajos 2 frt, Fratricsevits Antonia 2 frt, Geresch János 2 frt, Andráska József 1 frt, Bikár Pál 4 frt, Popovits Dömötör 3 frt, Gräff Vincze 2 frt, Richter Ferencz 2 frt, Orehoja Antal 2 frt, Bikar Lázár 50 kr, Blumenthal Lajos 3 frt, Tésits György 50 kr, Berger Anna 40 kr, Ruzsits Berta 5 frt, Bichler Mihály 1 frt, Thesz János 1 frt, Huk Vincze 1 frt, Papp Dániel 1 frt, Katzer Károly 50 kr, Demetrovits Katalin 1 frt, Parkovits Julia 1 frt, Pekár Mátyás 2 frt, Gombarovits István 1 frt, Hegger Toma 50 kr, Virter Lóri 2 frt, Mayer Mihály 1 frt, özv. Oravecz 1 frt, Kovácsfy Alajos 10 frt, Gerlich Nikolaus 2 frt, Volf Sándor 5 frt, Bikar Vasza 1 frt, Kirchknopf Mihály 1 frt, Purda Mátyás 1 frt, Gerber Ferencz 5 frt, Meicher Ferencz 1 frt, Velczl Stefan 2 frt, Hippich Klára 1 frt, Plikta Ignácz 30 kr,

Aztán visszatértek a városba. Szótlanul váltak meg a hantoktól, azt sem mondták „nyugodjék békében!” s mire kipihenték a behantolás fáradságait, a nyomor az ő emlékezetükből is kitörülte Bennó emlékét.

A holdkirályt tehát elfeledték anélkül, hogy multjáról egyebet tudtak volna mint, hogy egy szerzetesrend tagja volt s ezelőtt 25 évvel megöregült. — S a város népe beérte ezzel; — senki sem vesződött multjának kiderítésével. — Az ember mikor megöregszik, olyan mint a korhadt fa; egy darab ideig még ellenáll a zivatar hatalmának, de életereje napról-napra fogy, gyors léptekkel halad az enyészet zordon birodalma felé s a vándor nem keres és nem talál enyhet száraz, lombtalan ágai alatt. S ha végül önterhe alatt roskad össze, kinek jutna eszébe keresni a magot, melyből kikelt, vagy számlálni a viharokat, melyekkel diadalmasan megívott? — Senkinek. A gyermek, ki alatta gondatlan örömeit üzé s a munkás, ki árnyában felüdült, egyaránt elfogják feledni!

Mikor Bennó meghalt, a legnemesebb szív dobant utolsót. Ezt bizonyítja legalább az ezüst szelence, melyet az egyházi a megfagyott Bennó élettelen ujjai között talált.

Az ezüst szelence, melynek fedelén Lengeváry

Adorján neve volt olvasható, sárga, gyűrött papírrongyok között egy szőke hajfürtöt s egy alaktalan óndarabot rejtett magában. A papírrongyok, tartalmuk után ítélve, egy eltépett napló romjai valának, melyekből csak nehezen lehetett valamit kibetűzni, de ez épen elég volt arra, hogy a boldogtalan örömtelen multjára némi világot vessen.

„Mindenki pihen, — így kezdődik a napló — csak én nem nyughatom. A hosszú küzdelem kifárasztotta az én tagjaimat is, de szemeimet kerüli az álom. Örökké Elvira tündéralakja lebeg előttem, a ki angyali mosolyával eloszlatta az árva bánatos szívének fellegeit s szerelme lángjaival felszárította az anyátlan ifjú keserű könnyűit Olyan volt ő mint a tavasz harmatos rózsája de eljött a halál s hideg lehelletével elhervasztotta Meghalt! . . . s talán én voltam halálának oka. — De mit tehettem! A haza veszélyben van s én szerelmemet fölládoztam a hazának Vérző szívvel búcsúztam el Elvirától és siettem a táborba

„Két hete, hogy elhunytát velem közölték s azóta százszor is szembe néztem a halállal; társaim halomra hullottak körülöttem, csak én rajtam nem könyörült”

Matziez János 40 kr, Józits Ferencz 50 kr, Marganits Anna 50 kr, Heller József 1 frt, Kulits József 50 kr. Kovásevits Antal 50 kr. Ivkovits Nikola 50 kr, Rothbauer József 1 frt, Budimsevits István 50 kr, Meicher Balázs 50 kr, Kovásevits Mátvás 30 kr, Fratrics Ferdinand 20 kr, Maurer von Arbeitslohn 1 frt, Heiszler Ferencz 2 frt, N. N. 5 frt, Hrabovszky 3 frt, Varga István 1 frt, Varga Kázmér 50 kr, Varga Etelka 50 kr. Malinovits Katalin 50 kr, Volf 50 kr, Barak Sztipan 20 kr, özv. Bernhard 20 kr, Budimacz 10 kr, N. N. 10 kr. Összesen 194 frt 70 kr.

(Folytatása következik)

Színház.

Husvét vasárnapján adatott Szigligeti „Pünkösdi királyné“ című három felvonásos énekes vígjátéka. — Rónaszékynén kítűnő játéka mellett, meglátszott a törekvés mérsékelni hangját; énekei a nagyszámú közönség által számos tapsban részesítettek. Bodrogi Oháti gazdag magánzó, Bodroginé, Clementina szerepét a szokott eredetiséggel játszotta: Rónaszéki a rector szerepében nevetésre bírta a közönséget.

Husvét hétfőjén „A bácskai rezervisták“ című látványos színdarab adatott. Valamint Budapesten, úgy itt sem aratott sikert ezen darab s a közönség azzal távozott a színházból „Bizon ez nem sokat ér.“ A látványos színdarabok általában a vidéki színpadokon nem részesülnek sikerben, mert azokban fő a fényes kiállítás, melyet a vidéki színpadok létesíteni képtelenek vagy ha vállalkoznak a látványosságokra, úgy nevetésgesekké válnak. Így a helybeli színpadon azon jelenet, melyben Bihács ostromoltatik, nem csekély mértékben rontotta le a közönség illuzióját.

„ Egy jómódú székely földmivelő szobájában eszméltem fel. A felkelő napsugár kéréje rózsás derengésben szűrődött át a kis szoba ablakának fehér redőin s megaranyozta az ágyamnál virasztó lányka szűzies arcát Úgy éreztem, mintha egy nehéz álomból ébredtem volna fel Társaim, mikor lovamról lebuhtam ide hoztak s azóta a kis család a leggyöngédebb ápolásban részesít Sebem nem életveszélyes, a láz megszűnt, csak szívemet tépdésik a múlt égető keservei “

„1849. okt. 30. Hontalanná, földönfutóvá, bujdosóvá lettem! Vagyonomat elkobozta a hatalom őseim gazdag örökségéből egy ezüst szelencén kívül semmit sem menthettem meg s most a perjel kegyelméből élek Szerzetessé lettem; a világ örömei elvesztették előttem ingerüket; kinos napjaimat e sötét épület komor falai között akarom eltölteni Itt e kis cellában várom be a szabadító halált, homman már csak egy szűkebb, ridegebb cellába vándorolhatok, oda ahol nincs remény és nincs csalódás — a sírba “

Az óndarabon pedig 1849. febr. 9-ike, a piskii ütközet napja volt feljegyezve.

Edömér.

Szerdán, ápril hó 16-án adatott „Hol van hát a gyerek“ énekes új bohózat 4 felvonásban, melyet Zádor B. Zoltán magyarosított németből. A darab csakugyan megfelel a bohózat címének; ámde a bohózat játszásához is kell ügyesség; ezt nélkülözte Barban Húros káplár szerepében. A szereplők között kiváltak: Rónaszékiné, Rónaszéki ki az apának a gyermek születése fölötti örömét, továbbá esodálkozását a három koma megjelenése miatt és zavarát a gyermek elvessése következtében hűen adta vissza. Tóth Ilka, kinek szereplését máshelyütt a lapok dícsérettel halmozták el, igen jól játszotta Scaravuzzi Marietta táncosnő szerepét, főleg akkor, midőn ismételten kijátssa a féltékenykedést és sohasem jutva zavarba a meglepetésben a kellő mentő eszközöket feltalálja. Az új jelenségnek a helybeli színpadon csak több mérsékletet ajánlunk a beszédben ép úgy mint mozdulatokban; játéka különben jó.

Csütörtökön, ápril 17-én Csiky Gergely pályadínyertes eredeti három felvonásos vígjátéka „Az ellenállhatatlan“ adatott Somogyi Károly jutalmául. Somogyi kilépése alkalmával koszorúval tiszteltetett meg s a darab folyamában még egygyel, a mi a helybeli színpadon ritka jelenség. Somogyi jól játszott, de mégsem volt egészen elemében, de nem is lehetett, mert Rodrigo szerepe az előzményekről ítélve, tulajdonképen nem az ő szerepkörébe vág, illetőleg nem azon szerep, melyben tökéletesen kifejtheti szép tehetségét Somogyiné Florinda hercegnő szerepét nem adta hűen; fő hibája volt a merevség, melyből nem vetközött ki akár meglepetés, akár félelem, akár öröm érte. Mezei kítűnt Diego szerepében elannyira, hogy a közönséget is idegessé tette hűen utáuzott türelmetlenkedéseivel.

Szombaton, ápril hó 19-én adatott Clairville „Angot a csarnok leánya“ című operette-je. Az előadás alatt nagyon is meglátszott, hogy a legjobb erők, melyek eddig az operette terén kítűntek, távoztak Zomborból, minők voltak Engváry Sarolta és Nagy Pista. Ungvári Ilka játéka jobb mint hangja; az egész előadás sikerült énekjelenete volt a duette Angot Clairette (Rónaszékiné) és Lange kisasszony (Ungvári Ilka) között.

Vasárnap ápril hó 20. színre került a „Kintornás család.“ Az előadás összevágó, Rónaszékiné dalait pedig a közönség ismételtette

Kedden ápril 22-én lesz Rónaszékiné jutalomjátéka, mely alkalommal itt először adatik: „Egy huszár káplár Bécsben“ (Ihr Korporal) a bécsi Wiedeni színház kedvelt repertoir újdonsága (posse) énekkel. Rónaszékiné színpadi működését ismeri a zombori közönség, s jutalomjátéka alkalmával bizonynyal tömeges megjelenésével méltányolja; azonban a mit talán kevesen tudnak még — s a mire a közönség s egyesek figyelmét fölhívni akarjuk, az, hogy Rónaszékiéknek a szegedi árviz alkalmával az összes színpadi és magánhasználati ruházatuk a víz alá jutván — az teljesen tönkre ment, a mit több éven át takarékoságuk által a színészet terén szereztek — s melylyel pályájukat folytathatnák, elvesztették, s most minden darabot újonan kell nekik beszerezni (a mi pár ezer forintot képvisel) addig is míg ezt jótékony támogatásból megfizethetnék, kölcsönt nyertek. Így a mostani jutalomjáték alkalmával a közönség közt is lehetne gyűjtést rendezni számukra. A jeles művésznőt, ki gyakorlott játéka, színpadi kedvessége által már oly sok kellemes estét okozott, bátran ajánlhatjuk a közönség meleg pártolásába.

Folyó hó 24-én Ő felségeik dicsően uralkodó felséges királyunk s királynénk ezüst menyegzője alkalomával dísz előadást tart a szintársulat, mely alkalommal előadatik: „Hős Pálfi“ Jókai Mór új színműve, melyet ez alkalomra irt — s az összes magyar szintársulatok által ugyanazon napon adatik elő; a tiszta jövedelem felerésze aztán a szegedi vízkárosultak részére adatik.

A jövő heti műsorban érdekes újdonságok lesznek: „Egy katona története“ a népszínház nagyhatású új színműve és „Fourchambault család“ a párisi színházak legjelesebb színműve.

Nemo.

Különféle.

Pósta. Végre még is sikerült a helybeli póstahivatalnak államisítása. A nagyméltóságú m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium f. évi ápril hó 8-án kelt elhatározása folytán a zombori póstahivatalnak állami kezelés alá vétele rendeltetett el és annak helyiségeül a távirda épület földszinti osztályai szemeltettek ki. E helyiségeknek a póstaintézet részére való átadása már a folyó évi május elsejéig kell hogy megtörténjék; így tehát már rövid idő alatt a város kellő közepén örömmel láthatjuk a m. kir. állami póstahivatal címerét tündökölni. Midőn ez örömünknek kifejezést adunk, lelkünk mélyéből mondunk köszönetet azon lelkes férfiakkal, kik az általános óhaj elérését befolyásukkal létesítették. Sokáig éljenek ők, és sokáig álljon fenn a zombori új magyar királyi állami póstahivatal!

E. L. Litvay Mariska kisasszonyt Litvay Mátyás Ns.-Militicsi földbirtokos kedves leányát eljegyezte Knézy József új-szivaczi községi aljegyző.

Cservenka községében f. hó 24-én mint Ő Felségeik ezüst menyegzője napján a casinói helyiségben mükedvelői zeneestély táncal egybekötve rendeztetik. — A begyülemző összeg a felállítandó kisdédóvó intézetre fordítottatik.

Hirek Bajáról. Bajai tudósítónktól a következő sorokat vettük: A borzasztó csapás által sujtott Szeged sorsa városunkban is élénk részvéttel párosult mozgalmat szült, és a segélygyűjtő bizottságok pénztárának dagálya a mi erszényünk hathatós apályára szolgált. De azért ki sem panaszkodik, hanem örömmérettel veszi tudomásul, hogy 20 ezer lélekkel bíró városunk már eddig körülbelül 6000 forintot, tömérdek élelmiszert és ruházatot szolgáltatott a szükölködőknek.

De nehogy a pusztá segélykérés unalmassá vagy talán terhessé váljék, a modern világnézet eszméi új eszközöket találtak fel, melyek hatása biztosabb, mint az előbbieké; — feltalálta ugyanis a jótékony célú előadásokat és közvacsorákat. E hó 5-én mükedvelői előadás tartatott a „Bárány“ vendéglő nagytermében. Berezik Arpád mulattató vígjátékát: „A közügyek“-et adták elő — előtte és utána ének- és zenedarabokat játszva. A színdarabban sikerrel játszottak: Weidinger Flóra és Kopper Vilma kisasszonyok, Erdélyi Gyula, Alaga Otto és Bodrogi Gyula urak. Remekül hegedült városunk zeneművésze Mataushek Antal úr, zongorán játszottak: Epstein Adél és Hekker Amália kisasszonyok, Lemberger Rachel k. a. bájos hangjával néhány kedves népdalt énekelt, Kollár Gusztáv úr pedig fuvolázott. A minden irányban sikerült előadást táncmulatság követte. A szegedi árvíz-károsultak számára

400 forint jutott. Husvét hétfőjén közvacsora a „Nemzeti szálloda“ nagytermében. Ott volt aztán fényes világ. A sürgő-forgó, készséggel szolgáló, 20—20 krajcárért ételt-italt áruló kedves alakok, (magyar-, cigány-, spanyolleány, fantaise, Flora stb. jelmezben) az ízletes ételek, a csábos italok, a nagyszerűen dekorált terem szemet gyönyörködtet, szívet elbájoló, lelket elbűvölő látványt nyújtottak. Eleget tevéen a kiméletet nem ismerő gyomor, és a részvétet érdemlő nyomor (Szeged) követelményeinek, táncra perdült a pezsgő ifjúság, és áldoztak Terpsichore ő nagyságának kivilágos kiviradtig. Ezer forintnál több tiszta jövedelem volt.

De hogy egünk ne legyen teljesen felhőtlen (milyen nem is igen volt), szomorú, fájdalmas hírt vettünk, hogy városunk híres fia, Beck Károly, a jeles költő e hó 11-én megszűnt élni. A temetés Bécsben ment végbe nagyszerű pompával. Városunk, hogy nagy fia iránt némi kötelességét lerója, babérkoszorút küldött koporsójára e felirattal: „Baja város halhatatlan fiának.“

A télen itt müködött szintársulat már itt hagyta városunkat, és most a Pécesett müködő Csóka igazgató szintársulatát várjuk.

Mint hírlik városunkban mükedvelői előadást akarnak rendezni a szegediek javára; ugyszinte hasonló célból a dalárda hangversenyt fog rendezni.

Necrolog. Ó-Szivacz község jegyzője Mosovits Miklós hosszas betegeskedés után f. évi ápril hó 15-én 77 éves korában 4 gyermek hátrahagyásával elhunván, 16-án d. u. 4 órakor közrészvét mellett eltemettetett. A boldogultnak utolsó éveiben azon teher nyomta leginkább vállát, hogy hivatalában, habár azt becsülettel be is töltötte, hatalmozott teendők és munkaerő miatt erejét felülmuló kitarással kellett küzdenie. Most pedig midőn Ó-Szivacz község jegyzői hivatala pályázat útján betöltetni fog, e részben azon meggyőződésnek kívánok kifejezést adni, hogy Ó-Szivacz község választó közönsége ismeri és tudja ama kötelesség fontosságát, melyet a küszöbön álló jegyzőválasztásnál teljesítenie kell, t. i. oly egyént fog bizalmával megajándékozni, ki arra nem csak érdemes, hanem hivatásának meg is fog felelni. **E. L.**

† **Ertl Nándor** folyó hó 13-án 1 órakor élte 27-ik évében hosszú betegeskedés után elhunyt. Elhunytát mély fájdalommal kesergik atyja Ertl János, testvérei János és neje sz. Horák Anna, József, István és Karolin, úgy nagyanyák Ertl Anna és Glatz Erzsébet, nemkülönbén számos rokonai és barátai. Lelke üdvéért az engesztelő szt. mise áldozat április 15-én reggeli 8 órakor lett a szóntai r. k. egyházba bemutatott. Hült teteme pedig f. hó 15-én d. előtti 10 órakor áttétezt az apatini sirkertbe. Szóntán, 1879. április hó 13-án. Béke porainak!

Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: „Rica-nóta. Két eredeti dal. (I. Rozmarinszál jaj be illatos. II. Ezrével terem nyáron át a megy.) Énekhangra zongorakisérettel szerzé Szentirmay Elemér.“ Ára 60 kr.

A dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy ének nélkül is játszhatók.

HIRDETÉSEK.

D^r. Jovanovits Batut

orvos,

lakását a bajai utcából belváros
ZAPP-féle ház első eme-
1-1. letébe tette át.

Wichtig für Alle.

Nachdem ich alle meine Schüler während meines ersten
Cursus bereits entsprechend ausgebildet, beabsichtige ich loh-
nendenfalls am **1-ten Mai** laufenden Jahres

I.) einen französischen Cursus

a) für Herren, b) für Damen, c) für Knaben, d) für Mädchen.

II.) einen ebenso arangirten Cursus für Mathematik,
Handels-Arithmetik und bürgerliche Rechnungsarten hieselbst
zu eröffnen. Das Honorar beträgt im Sammel-Cursus mo-
natlich **3 fl.** im kleinen Cursus monatlich **5 fl.** per Person
und ist anticipando zu entrichten.

Jeder Cursus dauert je nach Fähigkeit und Fleiß, nur
6 bis 8 Monate.

Für den besten Erfolg bürgen die bereits erzielten,
glänzenden Resultate.

Gefällige Anmeldungen bitte schleunigst an mich selbst
zu richten, da von der Anzahl der Hörer meine Wahl des
entsprechenden Unterrichts-Localen bedingt ist, und ich nach Ab-
haltung dieser Course Zombor zu verlassen gedenke.

—1.

Hochachtungsvoll
Professor **Ahr**

Parisergasse im Lippertschen Hause.

Sprechstunden von 1-2 Uhr Nachmittags.

SZABÁCSY JÁNOS

zombori mészáros régi és jó
hírnévnek örvendő üzletébe egy
székállót esetleg társat ke-
res. — Bővebben értekezhetni fent-
nevezettel, — szóval vagy írásban.

3-3.

Herren Ludwig Koch & Co., Bodenbach a Elbe.

Trotz aller ärztlichen Versuchungen litt ich schon seit
Jahren an Magenzwicken und Krämpfen, welches Leiden jedoch
nach Anwendung Ihres mir aus den rumänischen Zeitungen
bekannt gewordenen sehr werthvollen **Magenbittern** nicht
nur ganz aufgehört hat, sondern mir die Gesundheit und
Kräfte restituirte und meinen Leiden gänzliche Schranken setzte,
daher ich mich verbindlich fühle, Ihnen meinen verbindlichsten
Dank auszudrücken und das erfreuliche Heilmittel auf
das Gewissenhafteste anzupfehlen und zeichne mich Sw.
Wohlgeboren stets verbindlicher und aufrichtiger Diener.

Ezt. Szentgyörgy (Ungarn), am 19. April 1870.

Georg Nandra

6-6.

Stuhlrichter.

Echt zu haben in Zombor bei

Robert Heindlhofer.

Alapított 1822-en.

Kir. szab. Triesti Azienda Assicuratrice.

Az osztrák-magyar birodalom legrégibb bizt. intézete.

Biztosítéki alap 12 millió frt.

Magyarországon a biztosítást legelsőbben honosítá meg 57 éves működése óta
tűz-, jég- és életbiztosítási károkért összesen több, mint **100 millió frtot** kárpótolt.

Biztosít: a) tűzkár ellen,

b) jégkár ellen, különös tekintettel a gazdasági érdekekre és szükségletekre,
c) tőkét, élet-, halál- és kiházási-esetre.

Az Azienda, a biztosítás általánosítása céljából, a közönség érdekében oly olcsó
díjakat szab, hogy mindenki képes magát e biztosítás által károktól megóvni.

Alólírt intézeti képviselő mindennemű biztosítási ajánlatokat elfogad, és felvilágosi-
tást készséggel nyújt.

A Triesti Azienda Assicuratrice.

10-2. **Kerületi ügynöksége Zombor Goldstein Hermann.**

Nyomtatott Bittermann Nándornál Zomborban. 1879.